

Forespørgeren (Freddy Madsen) (DKP):

Beslutningen om at fremsende denne forespørgsel blev taget umiddelbart efter undervisningsudvalgets møde på Marienborg den 23. september i år. Årsagen var, at vi fandt hele fremgangsmåden omkring det oplæg til beslutninger, der ved den lejlighed blev udført, helt utilfredsstillende, for at sige det mildt.

Ganske vist havde vi i forrige samling en principdebat om de højere uddannelser, og jeg ved også, at uddannelsesudvalget havde nogle drøftelser sidste år i august. Alligevel forekommer det forbløffende, at man i huj og hast på et mildest talt mangelfuldt grundlag vil træffe så vidtrækkende beslutninger, som der her er tale om. Det er beslutninger, der naturligvis vil få de mest vidtgående konsekvenser for kommende årgange af unge, hvis muligheder for at få en uddannelse efter evner og ønsker yderligere begrænses. Men dertil kommer, at det har betydelige sociale konsekvenser, idet det yderligere vil forstærke de sociale skævheder i vore uddannelser.

Endelig — og det er måske det vigtigste af det hele — vil denne cementering af nedskæringspolitikken over for uddannelsessektoren have en række uoverskuelige negative virkninger på det danske samfunds udvikling i det hele taget. Derfor mener vi, at det er en sag, der under alle omstændigheder må til behandling her i salen i stedet for en halvt hemmelig proces i et lukket udvalg.

Men dertil kommer, at vi finder, at den valgte procedure er på kanten af det lovlige. I den betænkning, der blev afgivet af undervisningsudvalget den 25. maj 1971 i anledning af ændringer i gymnasielovens § 8, siges det ordret, jeg citerer:

„Et flertal (det konservative folkepartis, venstres og det radikale venstres medlemmer af udvalget) er enig med ministeren om, at den ændrede affattelse af § 8, hvorved det hidtidige forhold, at bestået studentereksamen giver en ubetinget ret til indskrivning ved universiteterne, erstattes af en bestemmelse om, at studentereksamen giver ret til indskrivning ved universiteter efter de derom gældende regler, alene tænkes anvendt til 1) en udvidelse af adgangen til at fordele de studerende på eksisterende og kommende universiteter og universitetscentre og 2) til en punktvis regulering for

et år ad gangen af indskrivningen til studier, hvor manglende lokalekapacitet eller manglende lærerkapacitet gør en regulering af tilgangen nødvendig, for at de studerende kan få forsvarlige undervisnings- og studieforhold.“

Det var altså et flertal bestående af venstre, det radikale venstre og det konservative folkeparti, der på denne måde indskærpede begrænsningerne i den beføjelse, der blev givet til undervisningsministeren. Et mindretal, socialdemokratiet og socialistisk folkeparti, var modstandere af at give denne beføjelse. Betænkningen blev sammen med lovændringen, som sædvane er, konfirmeret ved tredje behandling her i salen.

På den baggrund finder vi det højst tvivlsomt, om undervisningsministeren har ret, når hun hævder, at et i sin sammensætning helt nyt undervisningsudvalg uden videre kan hæve de restriktioner, et så at sige enigt folketing pålagde ministeren i 1971. På den anden side er vi da meget vel klar over, at ministeren med den nuværende sammensætning af folketinget efter al sandsynlighed kan få sine beføjelser godkendt. Vi har derfor ikke fundet, at det tjente noget fornuftigt formål at starte en diskussion om lov-mæssige spidsfindigheder; det, der for os er det afgørende, er, at sagen ikke bliver afgjort i dølgsmål.

Vi har ønsket, at ministeren skulle have lejlighed til at fremlægge sine planer for folketinget, og vi har ønsket, at medlemmer og partier skulle have lejlighed til at fremlægge deres standpunkter for offentligheden, så befolkningen kunne få mulighed for at tage stilling til, hvad man her er i færd med at gennemføre. Vi har valgt at bruge statsministerens ord om sagen i åbningstalen som tekst i forespørgslen, idet vi regnede med, at regeringen var interesseret i at få lejlighed til at uddybe denne meget korte, program-matiske bemærkning.

Vi venter på svaret.

Undervisningsministeren (Ritt Bjerregaard):

Denne forespørgselsdebat skyldes, at man fra kommunistisk side har ønsket en redegørelse for regeringens planer om adgangsbe-grænsning.

Når spørgsmålet er stillet, kan det udlægges som en antydning af, at de forslag til retningslinjer for den fortsatte planlægning